

Spaniel Klubbens fortolkning af Dansk Kennel Klubs etiske anbefalinger

Påtænker du, at din spaniel skal indgå i avl? Så er det vigtigt, at du læser de næste sider. Etikken i hundeopdræt er vigtig uanset om du er ejer af hanhunden eller tæven til hvalpene – I har begge et ansvar.

”Ansvaret tilbage til opdrætterne”

Det er nu muligt at stambogsføre spaniels uden at gøre brug af de sundhedsundersøgelser Dansk Kennel Klub tidligere har haft krav om. Derfor er det vigtigere nu end nogensinde før, at Spaniel Klubben melder klart ud hvad vi forventer af vores opdrættere, når vores spaniels skal indgå i avl.

Fremtiden for spanielracerne ligger for alvor i vores hænder nu. Det er afgørende, at vi fokuserer på sundhed hos vores spanielracer, for at sikre at de også lever sunde lange liv i fremtiden.

Nedenfor finder du Spaniel Klubbens fortolkning af Dansk Kennel Klubs etiske anbefalinger.

Er du førstegangs opdrætter? Så kan du søge hjælp her, hvis du er i tvivl om hvad der egentligt skal til for at sikre de bedste sundhedsbetingelser for dit kuld samt hvordan det forholder sig med etikken omkring det at få hvalpe.

Er du ”garvet” opdrætter med flere kuld i bagagen kan du bruge nedenstående som en rettesnor, hvis du er i tvivl om hvorvidt et individ skal indgå i avl. Du kan også se det som en reminder, der er god at læse igennem en gang imellem så du husker hvad der skal til og hvor etikken befinder sig i netop dit opdræt!

Det påhviler enhver, der udvælger en hund til opdræt, at vurdere, om avlsdyret fysisk og mentalt er egnet til avl, herunder at tæver ikke indgår i avlen før de er fuldt udviklede.

For spaniels bør dette tidligst være med parring efter anden løbetid er overstået. Der kan dog være individuelle forskelle for hvornår tæven har sin første løbetid, samt intervallerne mellem løbetider, derfor er det godt at have som tommelfingerregel at tæven bør være over 24 måneder før første parring. Således sikrer du dig, at tæven er godt på vej i sin udvikling, såvel fysisk som mentalt.

Avlsdyrene bør udvælges med største omhu set ud fra følgende 4 punkter:
(i uvilkaarlig rækkefølge)

Eksteriør

Alle 8 spaniel racer har en (FCI) standard der beskriver hvordan racens ideal ser ud eksteriørmæssigt. Du skal sikre at de dyr du bruger i avl, lever så meget op til standarden som muligt. Hvis du melder din spaniel til en hundeudstilling i Spaniel Klubben eller Dansk Kennel Klub, vil en uddannet dommer kunne vurdere om din spaniel er racetypisk nok til at indgå i avl. Hunde skal som minimum opnå præmieringen ”Very Good” (blåt bånd) for at blive avlsgodkendt set ud fra Spaniel Klubbens anbefalinger.

Eftersom vore spaniels er jagthunde, skal de være bygget på en sådan måde, at de ubesværet kan stå igennem at være med på jagt i hele dage, gennem en hel jagtsæson. Derfor er deres kropsmæssige sammensætning/bygning overordentlig vigtig. Ud over at være konstrueret efter (FCI) standarden er det også vigtigt at hunden holdes i god fysisk form. Særligt tæverne er udsat fysisk under en drægtighed. En tæve i dårlig form har blandt andet en forhøjet risiko for at noget kan gå galt under fødslen og i tiden efter hvalpene er født. Er hanhunden i dårlig fysisk form, kan det betyde at selve parringen ikke bliver til noget, da der skal en god fysik til at parre en tæve.

Mentalitet/temperament

Gennem årene har hunden gjort sit indtog i vores hjem. De er sammen med os på en anden måde end før-

hen. Nu ligger de i sofa og seng i stedet for i hundegård og bryggers. Hunden skal færdes på gader og stræder blandt børn, voksne og andre hunde. Den skal kunne begå sig i de skiftende miljøer, den bliver udsat for, derfor er det så vigtigt at temperamentet er i orden. Det vi alle nyder ved vores spaniels, er netop at de er rolige inde og aktive ude – dette bør selvfølgelig også være gældende for en spaniel der skal bruges i avl. Hunde der er ”overaktive” og ikke kan slappe af, vil ofte lave hvalpe med samme aktivitetsniveau, hvilket ikke er optimalt for en spaniel der skal trives som familiehund. Vi ved at hundens temperament i høj grad afhænger af genetik. Man kan ikke socialisere sig ud af alt. Tag derfor altid både han og tæves temperament med i dine overvejelser når du vælger avlsdyr.

En bange hund laver ofte bange hvalpe. Dine hvalpekøbere vil forvente at deres kommende spaniel hvalp er glad og udadvendt. Er din tæve utryk ved nye steder, møde med nye mennesker og hunde er den ikke oplagt avlsmateriale.

Helbred/sundhed

Hundenes helbred er den afgørende faktor i dagligdagen, mest af alt for hundens eget velbefindende og livskvalitet. En syg hund koster mange penge. Gentagne besøg hos dyrlægen på grund af evigt tilbagevendende sygdomme er frustrerende og kostbare. Når du sælger en hvalp, har du pligt til at give en garanti svarende til købeloven. Det betyder i praksis at du er erstatningspligtig, hvis du kommer til at sælge en hvalp der bliver syg af en arvelig eller medfødt lidelse. Men en ting er det økonomiske aspekt - noget andet er hundens livskvalitet. Sygdomme i hundens bevægeapparat eller allergi er pinsomme for hund og ejer. Arvelige lidelser skal tages alvorligt.

Spaniel Klubben har udarbejdet et sæt avlsbefalinger til hver spaniel race, som vi opfordrer dig til at følge når du bruger din spaniel i avl. Tag din spaniels sundhed alvorligt. Det bør altid være første prioritet når du vælger avlsdyr.

Funktion

En spaniel er en stødende og apporierende jagthund.

Den skal være dresserbar, samarbejdsvillig, aktiv, ivrig og have jagtlyst. Mange af disse egenskaber er netop med til at gøre spaniels til populære hunde for aktive familier. Det er aktive hunde, med behov for at løbe løs dagligt. Spaniels skal kunne arbejde på såvel land som i vand. I forbindelse med vandarbejdet fordres stor vandpassion. En fysisk syg eller mental ustabil spaniel kan have svært ved at løfte opgaven som den jagthund racen oprindeligt er udviklet til. Hav dette med i dine overvejelser, når du vælger avlsdyr.

Det skal tilstræbes, at der i avlen kun anvendes hunde, der kan parre sig naturligt samt føde og opfostre hvalpe på naturlig vis.

Det at formere sig er en naturlig proces og det skal vore hunde kunne gennemføre selv. Har hundene problemer med at parre sig? Har tæven svært ved at føde eller passe hvalpene selv? Det er ikke en retning, som vi ønsker vore hunde skal udvikle sig i.

Har hundene problemer i forbindelse med parring, kan det være en god ide at alliere sig med en erfaren opdrætter, inden man for eksempel går over til insemination. Det vil også være en stor fordel, at man får konstateret om tidspunktet for parring er det rigtige, dette kan gøres hos dyrlægen ved hjælp af en blodprøve eller et celleskrab. Ofte finder hundene selv ud af at parre uden vores indblanding. En parring bør så vidt det er muligt forgå som en naturlig hændelse. Brug af tvang i forbindelse med parring er uacceptabelt.

En tæve bør maksimalt have 5 kuld i sin levetid – og sidste kuld inden tæven fylder 8 år. Det er dog muligt at tage kuld nr. 6 på en tæve, eller benytte en tæve på over 8 år i avl, hvis der sammen med registreringsanmeldelsen indsendes en dyrlægeattest på, at det er sundhedsmæssigt forsvarligt. Det er opdrætterens ansvar, at tæven får passende pauser mellem kuldene.

En tæve skal have tid til at restituere sig imellem sine kuld, derfor bør hun kun have 4 – 5 kuld i sin levetid. Om en tæve kan parres i to på hinanden følgende løbetider, vil være afhængig af, alder, kondition, antal hvalpe samt løbetidsinterval.

Har en tæve haft to kuld i løbet af et år, skal der gå mindst et år før næste hvalpekuld fødes. Parrer du din tæve to løbetider i træk bør dette kun ske én gang i tævens levetid og i tæt samråd med din dyrlæge.

Desuden bør den have sit første kuld inden det 5 år. Drægtighed på et senere tidspunkt kan medføre svære fødsler for tæven og udsætte hende og hvalpene for en unødigt risiko.

Det er opdrætterens og hanhunde ejerens ansvar at hunde med arvelige defekter ikke anvendes i avl. Parringer, der har givet hvalpe med alvorlige defekter, må ikke gentages.

Vi har alle mulighed for at foretage forskellige sundhedsundersøgelser af vore spaniels, men det er ikke alt, der kan måles på en skala som man kan med øjenundersøgelser, hofte- samt albueledsrøntgen.

Blot fordi hunden fejler en sygdom der ikke kan registreres, har du stadig en etisk forpligtigelse overfor racen og kommende hvalpe. Du skal kunne se dig selv og dine hvalpekøbere i øjnene, velvidende at du har gjort alt hvad du kan, for at lave sunde velfungerende spanielhvalpe. Vil du gøre dit bedste, bør du ikke benytte hunde i avl der er ramt af sygdom.

Typiske eksempler på sygdomme hos Spaniels:

- Hudproblemer så som eksem, allergi
- Øreproblemer så som gentagende øregangsbetændelser, forsnævring af øregange.
- Cancer
- Kramper – så som epilepsi
- Alvorlige arvelige øjensygdomme (entropion/ektropion)
- Rygsygdomme (diskusprolaps)

Parring mellem hunde nærmere beslægtet end fætter-kusine bør undgås.

For tætte parring kan blandt andet forårsage sygdom, dårligt temperament, mindre individer, mindre kuld samt sterilitet. Er du i tvivl om hvor tæt beslægtede din spaniel er med sin kommende avlspartner kan du starte med at se stambøgerne igennem og se om der er hunde, som går igen. Husk at du altid kan søge hjælp hos en garvet opdrætter – eller Dansk Kennel Klub.

Det er opdrætterens og hanhundeejerens ansvar at sikre at avl, hvor enkelte hunde antalmæssigt dominerer avlen inden for en race, undgås.

Såkaldt matadoravl. Ofte vil en hanhund, der vinder meget på udstillinger eller til prøver være eftertragtet til parring. At lade enkelte hanhunde dominere avlen er ikke til gavn for en race. Enkelte individer kan hurtigt komme til at dominere avlen. Ved overdreven brug af en bestemt (populær) hanhund kan racen pludselig stå i en situation, hvor den samme hanhund stort set ligger bag alle de hunde der er i landet.

Man kender ikke arvegangen på alle sygdomme, men findes der sygdomme bag denne hanhund, kan disse pludselig komme op til overfladen og næsten ”eksplodere” inden for racen, og mange års avlsarbejde kan gå tabt både for den enkelte opdrætter, men også for racen som helhed.

Etik omkring dette påhviler bestemt også hanhundeejeren, der ligeledes bør have det bedste for øje med racen.

I Spaniel Klubben har vi enkelte racer, som har en meget begrænset genpulje – her skal du være særligt opmærksom når du planlægger hvalpe.

Så længe hvalpen er i opdrætterens varetægt, skal denne sikre hvalpene en fysisk og mentalt god opvækst, herunder en god prægning.

Hvalpekuld bør opfostres indendørs i opdrætterens hus. Det er af stor betydning at hvalpene præges på mennesker, således at forstå at de allerede fra 2-3 ugers alderen dagligt er i tæt kontakt med mennesker. Den enkelte hvalp skal kende til menneskelige berøringer og dagligdags lyde. Hvalpene bør møde mennesker af begge køn og i forskellige aldre. Det er ikke nok at hvalpen vokser op inden for – den skal ud og opleve verden inden den flytter hjemme fra – og gerne sammen med sine søskende eller andre socialt stabile individer fra kennelen.

Tag hvalpene med på tur – besøg kommende hvalpekøbere – gå tur på gågaden – lad hvalpene komme uden for matriklen så de får snuset til det virkelige liv inden det for alvor går løs hos deres nye familier.

En god prægning giver hvalpen en solid ballast, rent mentalt, videre i livet og sikrer at vores spaniels kan få det aktive og gode liv vi alle ønsker for dem.

Det er vigtigt at hvalpen får en god og næringsrig kost. Det er med til at sikre at den har fysisk overskud til at klare alle det nye der venter og bidrager til en sund fysik på den lange bane. Sørg altid for at tæven og hvalpene får den nødvendige næring i denne vigtige tid.

Du bør følge hvalpens generelle sundhedstilstand nøje fra den dag den bliver født. Hvalpe skal have indtil flere ormekure og selvfølgelig chipmærkes og undersøges af en dyrlæge inden salg. Spørg din dyrlæge til råds hvis du er i tvivl.

Opdrætteren skal give hvalpekøberne fyldestgørende oplysninger om forældredyrene og om racens egenskaber og behov.

Hvalpekøbere skal have kendskab til forældredyrenes eksteriør, mentalitet, funktion og helbred, herunder f.eks. HD-status, albue-status, øjenlysning o.s.v .

Desuden orienteres om, hvilke sundhedsmæssige problemer der findes inden for racen f.eks. Hoftedysygdomme, hud/øjenproblemer. Du skal også oplyse om racens temperament samt behov for motion, og daglig pleje (trimning) osv. Det er vigtigt at du oplyser hvad hvalpekøberen kan gøre for at forebygge nogle af de problemer racen kan få – det er som bekendt lettere at forebygge end at helbrede.

Både opdrætter og hanhundeejer bør følge afkommets udvikling til voksne hunde og derudfra løbende vurdere deres avlsdyr.

Du bør foretage en objektiv vurdering af de enkelte kuld gennem hele opvæksten, set i forhold til de før nævnte 4 punkter (eksteriør – mentalitet – helbred og funktion). Husk altid at oplyse hanhundeejeren om vigtige fund så som sundhedsoplysninger der dukker op undervejs.

Det anbefales at have en god og positiv kontakt til hvalpekøbere, således at du som opdrætter altid er på forkant med, hvor din avl bevæger sig hen.

Læg op til at dine hvalpekøbere altid bør oplyse opdrætteren hvis hunden fejler noget sundhedsmæssigt - men også hvordan hvalpen udvikler sig mentalt. Opstår der problemer, hen ad vejen med en hvalp/voksen hund er det vigtigt for dig som opdrætter at vide dette, så du kan tage højde for disse problemer i den fremtidige avl.

For hvert kuld hvalpe du planlægger, bør du altid have for øje, at gøre racen endnu bedre end den er nu. Det samme gør sig gældende for hanhundeejeren, der også bærer et ligeligt ansvar for racens fremtid.

Held og lykke med hvalpene!